

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Necessary legislative adjustments to
promote offshore wind energy in Greece

A project funded by EEA Grants

Πέντε βασικά ερωτήματα για το θεσμικό πλαίσιο για τα θαλάσσια αιολικά πάρκα στην Ελλάδα

Οκτώβριος 2020

Το γενικό πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας των νέων Θαλασσίων Αιολικών Πάρκων (ΘΑΠ) στην Ελλάδα θα πρέπει να βασιστεί στο υφιστάμενο πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας Α.Π.Ε. στη χώρα μας και να αντλήσει από την εμπειρία των άλλων χωρών. Τα κυριότερα ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν και για τα οποία πιθανόν να απαιτηθεί διαφοροποίηση των βασικών σχεδιαστικών επιλογών σε σχέση με τα σήμερα ισχύοντα για τα χερσαία αιολικά, είναι τα ακόλουθα:

1. Διασφάλιση δικαιώματος ανάπτυξης και υλοποίησης του έργου σε μια θαλάσσια έκταση
2. Φορέας που έχει την ευθύνη του σχεδιασμού, της μελέτης και της αδειοδότησης του ΘΑΠ
3. Φορέας που έχει την ευθύνη σχεδιασμού, της μελέτης και της αδειοδότησης του έργου σύνδεσης
4. Διασφάλιση δικαιώματος σύνδεσης στο δίκτυο
5. Καθορισμός τρόπου αποζημίωσης της παραγόμενης ενέργειας

Προκειμένου να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο των ανωτέρω ερωτημάτων, παρατίθενται ακολούθως συνοπτικά οι επιλογές που εφαρμόζονται για την περίπτωση των χερσαίων αιολικών πάρκων στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα:

1. Το αποκλειστικό δικαίωμα ανάπτυξης και υλοποίησης ενός χερσαίου αιολικού διασφαλίζεται με την Άδεια Παραγωγής που χορηγείται στην αρχή της διαδικασίας μετά από υποβολή αίτησης στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.
2. Μετά την Άδεια Παραγωγής, ο ιδιώτης αδειούχος αναλαμβάνει το σχεδιασμό, τη μελέτη και την αδειοδότηση του αιολικού σταθμού σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδάουρου, Χαλάνδρι 15233 (Πολύδροσο), τηλ. 2108081755, fax. 2106816837
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

FOLLOW US

3. Ο αδειούχος έχει επίσης την ευθύνη για το σχεδιασμό, τη μελέτη και την αδειοδότηση του έργου σύνδεσης του χερσαίου αιολικού πάρκου με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ).
4. Μετά την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), δηλαδή μετά από ένα ικανό επίπεδο ωρίμανσης, ο αδειούχος διασφαλίζει το δικαίωμα σύνδεσης στο δίκτυο μέσω της χορήγησης από τον αρμόδιο Διαχειριστή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης (ΟΠΣ). Η ΟΠΣ καθορίζει και την ακριβή τεχνική λύση και το κόστος σύνδεσης.
5. Μετά την ΟΠΣ, ο επενδυτής έχει δικαίωμα να συμμετάσχει σε μειοδοτική ανταγωνιστική διαδικασία για το καθορισμό της Τιμής Αναφοράς (ΤΑ) της Σύμβασης Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (ΣΕΔΠ) που θα υπογράψει.

Το ανωτέρω μοντέλο (Άδεια Παραγωγής – Μελέτη και αδειοδότηση έργου και έργου σύνδεσης – Διασφάλιση δικαιώματος σύνδεσης - Διαγωνισμός για ΣΕΔΠ) αφορά τα λεγόμενα ώριμα έργα. Έχει ξεκινήσει η συζήτηση για το τρόπο χειρισμού της περίπτωσης που δημιουργείται νέος ηλεκτρικός χώρος για Α.Π.Ε. σε περιοχές της χώρας όπου δεν υφίστανται ώριμα έργα ή έργα υπό ανάπτυξη. Στην περίπτωση αυτή, ένα σχήμα που συζητήθηκε περιλαμβάνει μειοδοτικό διαγωνισμό στην αρχή της διαδικασίας με κριτήριο την προσφερόμενη ΤΑ της ΣΕΔΠ. Οι επιλεγέντες ιδιωτικοί φορείς θα λάμβαναν ΣΕΔΠ, Άδεια Παραγωγής και δικαίωμα σύνδεσης στο δίκτυο και ακολούθως θα προχωρούσαν στη μελέτη και αδειοδότηση του σταθμού και του έργου σύνδεσης. Προκαταρκτικά φαίνεται ότι η περίπτωση των νέων ΘΑΠ παρουσιάζει ομοιότητες με τη συζητούμενη ως άνω περίπτωση.

Σε χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Δανία, η Ολλανδία, η Γαλλία και οι ΗΠΑ έχουν δοθεί διαφορετικές απαντήσεις στα ανωτέρω ερωτήματα. Οι διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις αφορούν:

- Το εάν μια δημόσια αρχή ή ο ιδιώτης επενδυτής έχει την ευθύνη εκτέλεσης κάποιων σταδίων της διαδικασίας και κυριότατα την ευθύνη σχεδιασμού, μελέτης και αδειοδότησης του ΘΑΠ και του έργου σύνδεσης (ερωτήματα 2 και 3).
- Τη χρονική αλληλουχία των σταδίων της διαδικασίας και ιδίως το πότε λαμβάνει χώρα ο διαγωνισμός για το συμβόλαιο πώλησης (ερώτημα 5).
- Το εάν το δικαίωμα χρήσης της θαλάσσιας έκτασης συνεπάγεται ικανό οικονομικό αντάλλαγμα και πώς αυτό καθορίζεται (ερώτημα 1).

Το εύρος των επιλογών κυμαίνεται από το «αποκεντρωμένο» μοντέλο όπου ο ιδιώτης επενδυτής αναλαμβάνει όλες σχεδόν τις ευθύνες και τους κινδύνους ανάπτυξης από την αρχή της διαδικασίας έως το «συγκεντρωτικό» μοντέλο όπου το κράτος αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες και τους κινδύνους ανάπτυξης και ο ιδιώτης επενδυτής υπεισέρχεται στο τέλος της διαδικασίας, μόλις πριν την τελική επενδυτική απόφαση (FID).

Πιο συγκεκριμένα:

A. Το Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζει το πιο «αποκεντρωμένο» μοντέλο.

- Η δημόσια αρχή χορηγεί άδεια ανάπτυξης σε κάθε ενδιαφερόμενο ιδιώτη παραγωγό σε συγκεκριμένη θαλάσσια έκταση. Ταυτόχρονα μισθώνεται το δικαίωμα χρήσης της

θαλάσσιας έκτασης για συμβολικό τίμημα. Η χορήγηση της άδειας γίνεται με κριτήριο τη σοβαρότητα και την επάρκεια του αδειούχου και συνήθως έχουν προηγηθεί διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων και της δημόσιας αρχής. Η δημόσια αρχή χορηγεί αρκετές άδειες σε θαλάσσια οικοπέδα που είναι σχεδόν ισοδύναμα από άποψη κόστους, ενεργειακής απόδοσης και δυνατότητας σύνδεσης, προκειμένου να είναι σε θέση μετά από κάποια έτη να διενεργήσει έναν δίκαιο διαγωνισμό ανάμεσα στους αδειούχους. Αυτό είναι εφικτό διότι οι κατάλληλες θαλάσσιες εκτάσεις είναι πάρα πολλές καθώς δεν υφίστανται οι περιορισμοί της Ελλάδας.

- Ο αδειούχος αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για το σχεδιασμό, τη μελέτη και την αδειοδότηση τόσο του ΘΑΠ όσο και του έργου σύνδεσης.
- Μετά την πλήρη αδειοδότηση, η δημόσια αρχή διενεργεί μειοδοτικό διαγωνισμό με κριτήριο την τιμή πώλησης της ενέργειας και για συνολικό μέγεθος ισχύος που είναι ικανό να συνδεθεί στο σύστημα μεταφοράς.
- Ο κάθε επιλεγείς στο διαγωνισμό κατασκευάζει το ΘΑΠ και το έργο σύνδεσης. Ειδικά το έργο σύνδεσης είναι υποχρεωμένος να το μεταβιβάσει σε τρίτο επενδυτή μετά την κατασκευή του.

Β. Η Γερμανία εφαρμόζει επίσης ένα «αποκεντρωμένο» μοντέλο με πολλές ομοιότητες με αυτό του ΗΒ. Οι αρχές εμπλέκονται πιο ενεργά στη σύνδεση των ΘΑΠ και συνήθως κατασκευάζουν υπεράκτιες πλατφόρμες HVDC (Κέντρα Υψηλής Τάσης Συνεχούς Ρεύματος) ώστε να μπορούν να συνδεθούν αρκετά νέα αιολικά πάρκα.

Γ. Το Βέλγιο εφαρμόζει το πιο «συγκεντρωτικό» μοντέλο. Η **Δανία** και η **Ολλανδία** εφαρμόζουν ένα ενδιάμεσο μοντέλο, σαφώς πολύ κοντά στο «συγκεντρωτικό».

Η δημόσια αρχή αναλαμβάνει όλη τη φάση ανάπτυξης, ήτοι την επιλογή της θέσης εγκατάστασης, το σχεδιασμό του ΘΑΠ και του έργου σύνδεσης, τη μελέτη και την αδειοδότηση των και τη χορήγηση του δικαιώματος σύνδεσης και του δικαιώματος χρήσης της έκτασης. Αφού ολοκληρωθούν πλήρως οι αδειοδοτήσεις και οι μελέτες, διενεργείται μειοδοτικός διαγωνισμός για το καθεστώς αποζημίωσης.

Πρόκειται ουσιαστικά για το μοντέλο που περιλήφθηκε στο ν. 3851/2010 στην Ελλάδα και το οποίο δεν κατέστη δυνατό να εφαρμοσθεί στη χώρα μας.

Δ. Η Γαλλία εφαρμόζει ένα ενδιάμεσο μοντέλο με περισσότερες αναλογίες προς το «αποκεντρωμένο».

Οι αρχές πρώτα επιλέγουν ευρύτερες θαλάσσιες περιοχές κατάλληλες για ΘΑΠ. Ακολούθως, μέσω μιας διαδικασίας screening που περιλαμβάνει συζήτηση με τον κλάδο και τους τοπικούς πληθυσμούς, καθορίζουν την τελική θέση εγκατάστασης για την οποία διενεργούν διαγωνισμό για το καθεστώς αποζημίωσης της παραγόμενης ενέργειας. Ακολούθως, ο επιλεγείς επενδυτής έχει την ευθύνη σχεδιασμού, μελέτης και αδειοδότησης του ΘΑΠ και του έργου σύνδεσης.

Οι βασικές διαφορές του μοντέλου αυτού με το Βρετανικό μοντέλο είναι οι ακόλουθες:

- Οι δημόσιες αρχές έχουν υλοποιήσει κάποιες (λίγες) διαδικασίες ανάπτυξης πριν την εμπλοκή του ιδιώτη επενδυτή.

- Ο διαγωνισμός για την επιλογή του επενδυτή γίνεται πριν την πλήρη ανάπτυξη του έργου, ήτοι αρκετά πριν την τελική επενδυτική απόφαση.

Ε. Στην περίπτωση των **ΗΠΑ** το βασικό μοντέλο είναι επίσης ένα ενδιάμεσο μοντέλο με περισσότερες αναλογίες προς το «αποκεντρωμένο».

Οι αρχές προεπιλέγουν θαλάσσιες εκτάσεις στις οποίες διενεργούν πλειοδοτικό διαγωνισμό με κριτήριο το προσφερόμενο μίσθωμα. Ακολούθως, οι επιλεγέντες επενδυτές αναλαμβάνουν την ευθύνη σχεδιασμού, μελέτης και αδειοδότησης. Μετά την ολοκλήρωση των αδειοδοτήσεων, διενεργείται μειοδοτικός διαγωνισμός για την τιμή πώλησης της ενέργειας. Όπως και στην περίπτωση του ΗΒ, οι αρχές θα πρέπει να μισθώνουν αρχικά σε διάφορους επενδυτές θαλάσσια οικόπεδα που είναι σχεδόν ισοδύναμα από άποψη κόστους, ενεργειακής απόδοσης και δυνατότητας σύνδεσης, προκειμένου να είναι σε θέση μετά από κάποια έτη να διενεργήσουν έναν δίκαιο διαγωνισμό ανάμεσα στους αδειούχους. Αυτό είναι εφικτό διότι οι κατάλληλες θαλάσσιες εκτάσεις είναι πάρα πολλές καθώς δεν υφίστανται οι περιορισμοί της Ελλάδας.